

Museu d'Història  
de Catalunya

CAT  
2014

# Ruta 1714

Itinerari per cinc escenaris  
de la Guerra de Successió

*Seu Vella de Lleida  
Universitat de Cervera  
Torre de la Manresana  
Castell de Cardona  
Casa Rafael Casanova*

En el marc de l'exposició  
Catalunya i la Guerra de Successió,  
del 17 d'octubre de 2007  
al 20 de gener de 2008

Plaça Pau Vila, 3  
Tel. 932 254 700  
[www.mhcat.cat](http://www.mhcat.cat)



Generalitat de Catalunya

La setmana passada, la Generalitat de Catalunya, per mitjà del conseller de Governació, Joan Puigcercós, signava un acord per a vendre el 25% de les accions que tenia d'Al-Pi –un operador de telecomunicacions per a empreses–, a France Télécom, propietària ja del 75% restant.

Amb aquest acord de venda, es posava fi a un projecte que alguns havien volgut veure com l'embrió d'un operador català de telecomunicacions, però que més aviat va acabar essent el negoci d'en Robert amb les cabres, un projecte que, pels errors inicials, no va aixecar mai el vol.

**L'acord de la venda.** El govern català ha venut el 25% de les accions que tenia d'Al-Pi (Catalana de Telecomunicacions SOX) a l'operador France Télécom per 29,3 milions d'euros, amb el compromís de la multinacional francesa de mantenir la continuïtat de l'empresa –que tindrà entitat jurídica pròpia a Catalunya i que aplegarà la major part de les activitats d'Orange al Principat– i de conservar els llocs de treball.

Dels 29,3 milions, la Generalitat n'obtindrà 17 en efectiu, que es destinaran a construir noves infraestructures de telecomunicacions. La resta –12,3 milions– s'obtindran per mitjà de la recuperació de part de les infraestructures privatitzades el 1999 per la Generalitat. Així mateix, la Generalitat tindrà el dret d'ús de més infraestructures de la companyia. Aquestes infraestructures de telecomunicació, juntament amb les que el govern català va construir, han de servir per a configurar una nova xarxa oberta, un operador neutre, que permeti de millorar l'oferta de serveis de telecomunicació al Principat.

L'acord de venda també estableix un seguit de compromisos per part d'Orange (France Télécom) relacionats amb la inversió en infraestructures, i el foment del paper d'Al-Pi en l'àmbit de la innovació i la recerca tecnològiques.

**Els pecats inicials.** Aquest acord de venda posa fi a la història d'un projecte que ja va néixer amb prou llast inicial, cosa que en va impedir l'èxit.

# Al-Pi, la venda d'un projecte amb plom a les ales



Des de dilluns passat, 10 de desembre, l'operador Al-Pi és cent per cent de Franco Télécom.

El govern de la Generalitat ha venut el 25% de la seva participació d'Al-Pi a France Télécom (Orange), que ara passa a tenir-ne el 100% de les accions. Les característiques inicials del projecte han hipotecat des de bon començament l'intent de crear un operador de telecomunicacions català.

El juliol de 1999, el govern català, llavors a les mans de CiU, privatitzà el Centre de Telecomunicacions, que gestionava part de les infraestructures de telecomunicacions de la Generalitat. L'empresa que va guanyar el concurs adjudicatari fou Lince, malgrat que alguns informes tècnics no la presentaven pas com la millor oferta. Però finalment Presidència va optar per aquesta companyia, que va acabar a les mans de France Télécom. Aquesta multinacional ha anat agrupant els serveis, i avui els ofereix sota la marca Orange. Quan hi hagué aquella privatització, a final del anys 90, ens trobàvem immersos en l'època de

l'anomenat *boom tecnològic*, que amb el temps es va convertir en la *bombolla tecnològica*, que va sobredimensionar i sobrevalorar les empreses del sector de les anomenades noves tecnologies. Així doncs, en aquell moment, el govern català va veure l'ocasió d'aconseguir una entrada de diners a les arques de la Generalitat, sempre escurades. Això sí, sacrificant les infraestructures d'un sector estratègic, el tecnològic.

Aquesta política de venda de béns de la Generalitat de Catalunya, com a font d'ingressos, va tenir un altre capítol en la privatització de la xarxa de radiodifusió, en el cas de Tradia (Abertis Telecom).

Els acords en el procés de privatització van acabar determinant unes dinàmiques que han perjudicat el desenvolupament de l'empresa.

Aquesta privatització de les infraestructures va significar que la Generalitat de Catalunya perdés el material base que hauria pogut servir d'embrió d'un operador públic de telecomunicacions català, tal com van aconseguir al País Basc creant EuskalTel (avui un operador de telecomunicació privat basc, nascut de l'impuls de l'administració pública).

Però un dels elements que més complicà el desenvolupament d'Al-Pi fou el fet de privatitzar-ne només el 75% i mantenir sota control de la Generalitat el 25% restant. L'executiu català va considerar, en aquell moment, que aquest 25% li permetria de vetllar pel compliment dels compromisos de la privatització que l'empresa adjudicatària havia adquirit. Un mal senyal, pel que fa a la credibilitat de la solidesa dels acords pactats.

Cal afegir-hi encara que l'empresa adjudicatària, Lince (després Uni2), integrant del grup de France Télécom, ja tenia presència a l'estat espanyol, amb la seu a Madrid. De manera que, en comptes d'afavorir l'accés d'una multinacional que podria fixar a Catalunya la porta d'entrada a l'estat espanyol, Al-Pi va acabar tenint sempre un paper de subseu o de sucursal.

**La pugna al primer tripartit.** Amb l'arribada del primer tripartit, es comença a replantejar l'estratègia d'Al-Pi. Però passa que les tensions del *Dragon Khan* també van arribar a la gestió d'Al-Pi. La manera de resoldre la gestió d'aquesta empresa va esdevenir un motiu d'enfrontament entre Esquerra i PSC: entre els responsables del Centre de les Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació (CTITI), -àrea a les mans dels republicans- i Finances i Presidència -àrees gestionades pels socialistes.

Els nous gestors de l'àrea de telecomunicacions del primer govern tripartit, consideren que els contractes i compromisos entre France Télécom i la Generalitat són molt desfavorables per a Al-Pi. Amb el 25% d'Al-Pi a les mans, el govern català podia blocar algunes decisions del consell d'ad-

ministració, però poca cosa més. El setembre de 2004, el CTiTI proposa a la direcció de la multinacional francesa a Espanya de cercar vies de solució. I és que France Télécom utilitzava Al-Pi no pas com a inversió, sinó com a client preferent. És a dir, l'operador català s'havia convertit en un gran client de France Télécom, ja que tenia com a obligació comprar tots els serveis a la multinacional francesa. De manera que es va establir un cercle viciós en la relació: France Télécom, era el màxim accionista d'Al-Pi i alhora el màxim proveïdor de serveis, mentre que la Generalitat n'era l'accionista minoritari i, alhora, el principal client. Tot plegat va acabar essent un model de negoci estancat.

Naturalment, l'operació de France Télécom amb Al-Pi era un negoci ro-dó. La companyia francesa obligava Al-Pi a contractar-li tots els serveis, uns serveis que cobrava per sobre del preu de mercat. I, per a reblar el clau, quan France Télécom contractava serveis a Al-Pi els pagava per sota del preu del mercat. Així doncs, Al-Pi anava acumulant deute amb el màxim accionista, France Télécom. Un deute que era utilitzat per la multinacional francesa per fer pressió a la Generalitat i instar-la a fer ampliacions de capital o vendre's la seva part a com a pagament del deute.

En vista de tot això, el CTiTI es proposà de trobar una sortida a aquesta situació, arran de la mala relació amb France Télécom i havent detectat diversos incompliments de l'adjudicatària, adquirits en la privatització inicial. D'entrada, es proposà a France Télécom de convertir Al-Pi en la seva marca a Catalunya, és a dir, que la presència de France Télécom a Catalunya fos Al-Pi. La proposta fou rebutjada per l'empresa francesa, que considerava que ja tenia beneficis amb Wanadoo i amb Al-Pi els anava prou bé.

Per mirar de sortir del cul-de-sac, els responsables de la Generalitat plantegen la venda d'Al-Pi a un tercer actor neutre, que tinguí voluntat de convertir el projecte en una empresa rendible. Amb aquella proposta culminava un procés de deteriorament total de les relacions entre els principals dirigents espanyols de France Télécom i el CTiTI. I és aquí on apareix el



Joan Puigcercós, amb J. M. Vignolles, de France Télécom, i Martí Carnicer.

problema polític. El CTiTI depenia llavors del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació, que gestionava Esquerra. Però France Télécom mantenia una relació fluida amb alts responsables socialistes de Presidència, dins l'executiu de Pasqual Maragall. De manera que es va acabar establint un joc a tres bandes, Esquerra-France Télécom i France Télécom-PSC. La multinacional francesa intentava desfer-se del projecte defensat per Esquerra i, a través del soci majoritari del tripartit, el PSC, que volia vendre el 25% i tancar l'assumpte. Mentrestant, Esquerra veia en Al-Pi la darrera oportunitat de tenir un operador català.

**Canvis d'escenari els darrers dos anys.** Les negociacions es van allargar. Fins ara. Però hi ha hagut diversos fets que han permès l'acord final. Primerament, un canvi dels interlocutors de France Télécom a Espanya, molt més oberts a establir una relació fluida amb la Generalitat. De fet, algunes renovacions a la cúpula de la multinacional a l'estat espanyol han facilitat també una interlocució més bona. En segon lloc, els canvis al govern. Durant els vuit mesos del bipartit, quan els independentistes van ser expulsats del govern a la legislatura anterior, la gestió d'Al-Pi havia recaigut en el Departament d'Economia, d'Antoni Castells. Però al segon govern tripartit

Esquerra recupera l'àmbit de gestió de les telecomunicacions, que queden incloses al Departament de Governació, a les mans de Joan Puigcercós. Esquerra va voler que la solució d'Al-Pi fos una de les seves prioritats al nou govern, una solució que s'ha de valorar amb perspectiva d'estratègia de país i no pas financera. Els departaments de Governació i d'Economia acorden de crear una comissió negociadora per a cercar una sortida a la situació d'Al-Pi. Governació hi designa l'actual secretari de Telecomunicacions i Societat de la Informació, Jordi Bosch —que havia estat director-gerent del CTiTI al primer tripartit— i Economia, Martí Carnicer, secretari general Departament d'Economia i Finances.

Malgrat alguna desavinença, com ara la disposició inicial del PSC d'acceptar de vendre Al-Pi per 6 milions d'euros, en aquesta ocasió la coordinació entre els dos departaments i els canvis al capdavant de France Télécom han permès d'arribar a l'acord rubricat la setmana passada.

Ara, el govern, a partir de la infraestructura recuperada, treballarà per potenciar l'operador neutre.

De 1999 ençà s'han salvat els plats. Però s'ha perdut un llençol: la possibilitat de crear un operador català de telecomunicacions.

*Enric Rimbau*